

Parkförsörjningsplan för Bromma 2024-2028

Pumptrack i Johannesfred, Stadsmiljöenheten Bromma SDF

Inledning

Inom Bromma stadsdelsnämndsområde ansvarar Bromma stadsdelsförvaltning för 8,4 miljoner kvadratmeter park- och naturmark, varav 1,8 miljoner kvadratmeter utgör parkmark. Inom parkmarken finns parker, lekplatser, strandbad, aktivitetsytor och koloniområden med mera.

Fram till år 2030 förväntas Brommas befolkning öka från 83 149 till 88 478 personer, enligt Stockholms stads befolkningsprognos. Detta motsvarar en ökning med i snitt cirka 900 personer per år, eller med 6,4 procent. Befolkningsökningen och ett ökat antal besökare innebär ett utökat nyttjande av parker och utemiljöer, vilket resulterar i en större förslitning av ytor, anläggningar och installationer. I samband med exploatering kan befintlig parkmark påverkas eller omvandlas och ny parkmark kan tillskapas. På grund av att förutsättningarna förändras behövs en samlad plan för de kommande årens utveckling av parkmarken.

via stadsmiljönyckeln. Dessa medel blir beslutade i samband med att budgeten antas av kommunfullmäktige. Vissa projekt sker tillsammans med trafikkontoret som har en central pott med 100 miljoner kronor. Dessa projekt äskas det om i samband med verksamhetsplaneringen och återkoppling sker i samband med avstämningsärendet, normalt i slutet av februari. Utöver detta äskar nämnden inför varje budgetår eller under budgetåren om investeringsbudgetmedel för biologisk mångfald, Stockholm vid vattnet, trygghetsinvesteringar, klimatinvesteringar med mera. Besked för dessa ges tidigast i samband med avstämningsärendet, normalt i slutet av februari.

Visioner för arbetet

En god stadsmiljö har betydelse för trivsel och livskvalitet och ska bidra till allmänhetens hälsa genom rekreativa och sociala mötesplatser som är tillgängliga, trygga och säkra för alla brommabor och besökare. Det är viktigt att boende och besökare i Bromma är nöjda med utformningen av det gemensamma gröna rummet. Vid utvecklingen tas även hänsyn till ekologiska värden och biologisk mångfald.

Syftet med en parkförsörjningsplan

Parkförsörjningsplanen syftar till att vara ett verktyg som ska underlätta planering av investeringar och reinvesteringar för innevarande år samt de kommande fyra åren. Målet med planen är att godkänna planerade investeringsprojekt utifrån tilldelad budget för innevarande år samt att besluta om en inriktning för de kommande fyra åren. En bra planering uppnås genom en god framförhållning utifrån både en aktuell behovsinventering och utifrån en prognostiserad behovsanalys. Parkförsörjningsplanen ska årligen revideras så att innehållet förblir aktuellt.

Parkförsörjningsplanen innehåller ett flertal önskade investeringar och reinvesteringar med en beräknad totalkostnad på ca 100 mnkr under perioden 2024-2028.

Stadsdelsförvaltningens ansvarsområden

Parker

Stadsdelen är uppdelad i olika typer av markområden såsom fastighetsmark, gatumark och parkmark. Förvaltningen ansvarar för att förvalta och rusta upp parkmarken. I ansvaret ingår grönyte- och naturmarksskötsel, renhållning och vinterväghållning. Utöver driften behöver trappor, parkvägar, lekplatser och markutrustning underhållas, bytas ut och tillgänglighetsanpassas.

Naturresevat

I Bromma finns tre naturresevat; Kyrksjölöten, Judarskogen samt en del av Grimstaskogens naturresevat. Naturresevatet behöver ett planerat och löpande underhåll av bryggor, spänger, groddammar, markutrustning, grillplatser m.m. Inom naturresevatet kan det även behöva genomföras tillgänglighetsåtgärder och skyltning.

Lekplatser

Det finns 77 lekplatser i Bromma med strandbadens lekutrustning inräknad. Lekplatserna benämns som antingen en närlekplats, områdeslekplats eller stadsdelslekplats beroende på lokalisering och storlek. En lekplats behöver både ett planerat och ett löpande underhåll. Förvaltningen ansvarar för att lekplatsen är säker utifrån Europastandard och årliga säkerhetsbesiktningar genomförs.

Aktivitets- och rekreationsytor

Invånarna i Bromma behöver ha tillgång till olika platser och ytor för rekreation, trivsel, mötesplatser och ytor för spontanidrott. Invånarna har också behov av och önskemål om att förvaltningen ska utveckla och anlägga fler aktivitetsytor, som till exempel utegym. Detta arbete behöver planeras långsiktigt och finansiering behöver säkras innan ett möjligt genomförande kan ske. Aktivitetsytor behöver även ett planerat underhåll och en frekvent skötsel.

Strandbad och vattenaktiviteter

Bromma gränsar delvis mot Mälaren och det finns tre offentliga strandbad som förvaltningen sköter om. Strandbaden behöver både ett planerat och ett löpande underhåll av bryggor, markutrustning och sandytor. Även de befintliga toalettbyggnaderna vid Solviksbadet och Ängbybadet som stadsdelen hyr behöver löpande underhåll.

Utmed Brommas strandlinje finns solbryggor och solflak som ett komplement till strandbaden.

I Bromma finns även sju plaskdammar med tillhörande teknikhus och dessa anläggningar behöver löpande drift och ett planerat underhåll.

Koloniområden

Staden arrenderar ut mark för koloniområden till koloniföreningar, vilka i sin tur hyr ut kolonilotter till sina föreningsmedlemmar. Arrendeaftalen med föreningarna tecknas genom förvaltningen. Det finns två olika typer av koloniföreningar; koloniträdgårdar och fritidsträdgårdar. Bromma har 16 koloniområden inom stadsdelen varav nio områden utgörs av koloniträdgårdar med cirka 900 stugor och sju områden utgörs av fritidsträdgårdar med cirka 750 odlingslotter.

Andra förvaltningars investeringar

Idrottsförvaltningens investeringar

Idrottsförvaltningen genomför investeringar avseende ytor för spontanidrott på mark planlagd för idrottsändamål. En beachhandbollsplan vid Blackebergs BP samt en motions slinga med hinder vid Stora Mossens IP blir klara under våren. Idrottsförvaltningen planerar för ytor för spontanidrott i olika omfattningar på Drömdungens BP (i Smedslätten), Bällsta BP, Ängby IP och Abrahamsbergs BP.

Grönkompensation vid exploatering

Grönkompensation utgår i regel för projekt som tar parkmark i anspråk, med medel som staden får in genom exploateringsavtal med byggherrar. Förvaltningen lämnar själva in förslag om grönkompensationsåtgärder i dialog med berörda förvaltningar samt i remissyttrande över nya detaljplaner. Förvaltningen följer därefter upp att utlovad kompensation genomförs och det sker i dialog med exploateringskontoret. Förvaltningen medverkar också vid utformning och projektering av nya parker samt vid andra kompensationsåtgärder.

Vid exploatering kan negativa konsekvenser för naturmiljön uppstå. Ibland kan kompensationsåtgärder uppväga denna påverkan. Ekologisk kompensation kan exempelvis innebära skötselåtgärder, restaurering av skadade miljöer eller att tillskapa nya livsmiljöer.

Ekonomi och finansiering

Tilldelning i budget, nycklade investeringsmedel

I stadens budget tilldelas förvaltningen årligen nycklade investeringsmedel. Dessa medel ska användas till investeringar i Brommas parker och naturreservat, lekplatser samt strandbad och övriga ytor. Tilldelning av nycklade medel enligt budget 2024 redovisas i Tabell 1 nedan.

2024 (tilldelat)	9,7 mnkr
2025 (planerat)	11,7 mnkr
2026 (planerat)	9,7 mnkr
2027 (planerat)	9,7 mnkr
Senare (planerat)	9,7 mnkr

Tabell 1

Ansökta medel, Investerings- och reinvesteringsmedel

Trafikkontoret ansvarar för en årlig pott om 100 mnkr som stadsdelsförvaltningarna kan söka medel från och som fördelas av trafikkontoret efter beslut i kommunfullmäktige. Potten är uppdelad i två delar, varav 55 mnkr avser investeringar och 45 mnkr avser reinvesteringar. Förslaget från trafikkontoret för fördelning av parkinvesterings- och reinvesteringsmedel ser ut enligt tabell 2 nedan.

2024 (tilldelat)	13,4 mnkr, varav 7,1 mnkr i investeringsmedel och 6,3 mnkr i reinvesteringsmedel
2025 (förslag TK)	5,2 mnkr
2026 (förslag TK)	10 mnkr
2027 (förslag TK)	10 mnkr
Senare (förslag TK)	15 mnkr

Tabell 2

Klimatinvesteringsmedel

Förvaltningen kommer i samband med tertialrapport 1 att ansöka om klimatinvesteringsmedel ur stadens centrala medelsreserv för år 2024 för att anlägga solceller vid Tranebergsparkens plaskdamm. Projektet kommer att utgöra en pilot och om det faller väl ut kommer förvaltningen att ansöka om medel för installation av solceller vid ytterligare fem plaskdammar under 2025-2027.

Förvaltningen planerar att ansöka om klimatinvesteringsmedel för 2025-2027 för nyplantering inklusive etableringsskötsel av träd.

Trygghetsinvesteringsmedel

Trygghetsinvesteringsmedel söks och tilldelas årligen från stadens centrala medelsreserv. Förvaltningen sökte i samband med Verksamhetsplan 2024 totalt 3,6 mnkr och beviljades 1,6 mnkr. De beviljade ansökningarna avser förbättrad belysning längs parkvägen vid Kyrskjölöten samt ett nytt utegym i Johannesfred. Ansökan på 2 mnkr för medfinansieringen av pumptrackbanan i Eneby beviljades inte med motiveringen att insatsens påverkan bedömdes vara begränsad.

Stockholm vid vattnet

Förvaltningen sökte i samband med Verksamhetsplan 2024 investeringsmedel för upprustningar längs Brommas strandpromenader för att öka tillgängligheten och stärka vistelsevärden vid vattnet. Förvaltningen beviljades 0,4 mnkr. Ansökta medel från Stockholm vid vattnet förutsätter att förvaltningen går in med motsvarande summa i projektet.

Investeringsmedel för biologisk mångfald

Förvaltningen sökte i samband med Verksamhetsplan 2024 investeringsmedel för etableringsskötsel av träd i Sundby friområde och Smedslätten. Förvaltningen beviljades 0,7 mnkr.

Naturresevat

Förvaltningen sökte i samband med Verksamhetsplan 2024 investeringsmedel för etablering av skogsbyte i Kyrskjölötens naturresevat. Förvaltningen beviljades 0,5 mnkr.

Planerade projekt 2024

Under 2024 har Stadsmiljöenheten en initial investeringsbudget på 23,1 mnkr för de prioriterade projektens genomförande samt för sedvanliga reinvesteringar i parker såsom byte av parksoffor, lekplatsutrustning, träd och växter, räcken till trappor och asfaltering av slitna parkvägar. Därtill tillkommer budgetjusteringar om 1,6 mnkr för trygghetsmedel, 0,4 mnkr för insatser längs stränderna, 0,5 mnkr för insatser i naturresevaten samt 0,7 mnkr för insatser för biologisk mångfald. De projekt som ingår i planeringen för 2024 redovisas nedan.

Park och naturresevat

- Arbetet med utveckling av Tunnländsparken slutförs. Trafikkontoret och Stadsdelsförvaltningen genomför projektet. Ca 9,4 mnkr.
- Högländstorget. Grönytor upprustas och nya mötesplatser tillskapas. Kostnaden uppskattas till ca 3,3 mnkr.

- Uppförande av elstängsel som inhägnad för betesdjur i Kyrksjölötens naturreservat, 0,5 mnkr.

Aktivitets- och rekreationsytor

- Hinderbana i Blackebergsstråket. Medborgarbudget. Kostnaden uppskattas till ca 0,7 mnkr.
- Ålstensången. Strandpromenaden tillgängliggörs och knyts ihop med den färdigställda sträckan mot Smedslätten och Äppelviken. Bilväg och vändplan på parkmark avvecklas och den biologiska mångfalden ökas med nya träd och planteringar. Trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen genomför projektet. Kostnaden uppskattas till ca 4 mnkr.

Lekplatser

- Upprustning av lekplatsen Björklunds hage färdigställs, 3,7 mnkr.
- Projektering av lekplatsen Vadmallsvägen i Riksby, ca 0,3 mnkr.
- Utveckling av lekplatsen och parken Brålunden. Grönkompensation, genomförs av exploateringskontoret.

Klimatsatsningar

Förvaltningen kommer i samband med tertialrapport 1 att ansöka om klimatinvesteringsmedel ur stadens centrala medelsreserv för år 2024 för att anlägga solceller vid Tranebergsparkens plaskdamm. Projektet kommer att utgöra en pilot och om det faller väl ut kommer förvaltningen att ansöka om medel för installation av solceller vid ytterligare fem plaskdammar under 2025-2027.

Trygghetsåtgärder

Nytt utegym anläggs i Johannesfred, 1,2 mnkr.

Förbättrad belysning längs parkvägen vid Kyrksjön, 0,4 mnkr.

Strandbad och vattenaktiviteter

Anpassade vägar och nya sittmöbler längs stränderna samt små renoveringar vid befintliga bryggor vid Mälaren. Vissa reinvesteringar på plaskdammar behöver genomföras. Den totala kostnaden för åtgärderna uppskattas till ca 1,2 mnkr.

Biologisk mångfald

Etableringsskötsel av de nyplanterade träden i Sundby friområde samt i Smedslätten, 0,7 mnkr.

Inriktning 2025-2028

Efter genomförd behovsinventering har ett antal projekt tagits fram för perioden 2025-2028. Dessa projektförslag kan komma att revideras under perioden. Gemensamt för alla projekten är att de

måste vara finansierade för att kunna genomföras. I annat fall måste de skjutas på framtiden.

Park och naturreservat

Det föreligger behov av åtgärder, underhåll, upprustning och utveckling kopplat till parkmarken och naturreservaten i Bromma. Under perioden bedöms det behövas medel om ca 30 mnkr för parkmarken och för naturreservaten. Exempel på planerade projekt:

- Upprustning av strandpromenad i Nockeby, ca 7 mnkr
- Upprustning av Annedalsparken, ca 8 mnkr
- Upprustning av strandpromenad i Traneberg/Minneberg, ca 8 mnkr

Aktivitets- och rekreationsytor

Ytor för olika former av aktiviteter efterfrågas i olika omfattning genom medborgarförslag eller via inkomna synpunkter. Förvaltningen vill slutföra pumptrackprojektet i Eneby för ca 2 mnkr med att anlägga en liten bana intill den stora för att ge möjlighet till mindre och oerfarna åkare att öva sina färdigheter och samtidigt skapa en mötesplats för alla åldrar. Vid ny exploatering inventeras och planeras för denna typ av ytor och kommande behov i samverkan med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och idrottsförvaltningen.

Exempel på möjliga projekt:

- Utegym och ytor för spontanaktiviteter, ca 6 mnkr

Lekplatser

Behovet av att upprusta lekplatser är stort men det måste ändå planeras över hela perioden för att det ska vara ekonomiskt möjligt att genomföra. Den beräknade kostnaden för perioden är ca 34 mnkr. Lekplatser som är i stort upprustningsbehov enligt planen är:

- Olovslundsparken, ca 10 mnkr
- Vadmalsvägen i Riksby, ca 4 mnkr
- Fältherren/Ulvskogen i Ulvsunda, ca 7 mnkr
- Lindstigen i Ulvsunda, ca 6 mnkr
- Eneby lekplats i Eneby, ca 5 mnkr

Klimatsatsningar

Under förutsättning att pilotprojektet 2024 kring solceller vid Tranebergsparkens plaskdamm faller väl ut kommer förvaltningen att ansöka om medel för installation av solceller vid ytterligare fem plaskdammar under 2025-2027.

Förvaltningen planerar att ansöka om klimatinvesteringsmedel för 2025-2027 för nyplantering inklusive etableringsskötsel av träd.

Trygghetsåtgärder

Behovet av trygghetsåtgärder utvärderas inför varje nytt verksamhetsår. Varje år söker förvaltningen medel för trygghetsinvesteringar utifrån egna observationer, inkomna synpunkter från medborgare och från trygghetsvandringar samt lägesbilder som tas fram inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen och utbildningsförvaltningen. Trygghetsarbetet kan innebära att skapa nya aktivitetsytor eller mötesplatser för att befolka otrygga platser. Det handlar även om att förbättra belysning, röjning av sly och gallring av vegetation för att parkvägar ska kännas tryggare och inbjuda fler till fysisk aktivitet. Allmänheten ska löpande informeras om trygghetsskapande åtgärder och andra insatser i stadsmiljön.

Strandbad och vattenaktiviteter

Brommas tre officiella strandbad och de vattennära grönytorna har behov av viss upprustning samt nya anläggningar. Kontinuerliga reinvesteringar behöver göras årligen på plaskdammarna. Förvaltningen får önskemål om nya solbryggor och/eller solflak utmed Mälaren. Den prognostiserade kostnaden för samtliga projekt är ca 4,5 mnkr.

Biologisk mångfald

För att öka den biologiska mångfalden, stärka eksambanden i stadsdelens parkmarker och att säkra återväxten av träd avser förvaltningen att söka investeringsmedel för biologisk mångfald både för nyplantering och för etableringsskötsel av tidigare planterade träd. Den prognostiserade kostnaden är 0,7 mnkr/år vilket totalt kommer att handla om 2,1 mnkr för 2025-2027.

Underlag till parkförsörjningsplanen

Lekplatsinventering

Inventering av underhållsbehov, investeringsbehov och utveckling tillsammans med den årliga leksäkerhetsbesiktningen.

Trappinventering

Tillgänglighetsinventering av Brommas trappor och trappvägar utifrån nytta och skick.

Inventering av markutrustning

Inventering av till exempel bord, parksoffor och skräpkorgar. Aktuellt eller framtida behov av underhåll eller upprustning, tillgänglighet med mera.

Parkplan

Parkplanen beskriver Brommas park- och naturmark samt ger förslag till park- och naturmarkens långsiktiga utveckling.

Lokala åtgärdsprogram (LÅP)

Syftet med de lokala åtgärdsprogrammen är att belysa de huvudsakliga utmaningarna och ge förslag på konkreta åtgärder så att vattenkvaliteten och livsmiljön i stadens vatten förbättras och uppnår beslutade miljökvalitetsnormer, både gällande ekologisk och kemisk status. Åtgärdsprogrammen är framtagna i samverkan med berörda förvaltningar, bolag och kommuner.

Trädplan

Träd som har ett stort värde för ett områdes karaktär behöver inventeras och kartläggas. Genom att ta fram en trädplan kan man dokumentera, analysera och föreslå riktlinjer inför framtiden så att områdets värdefulla trädbestånd kan vårdas och dess värde bevaras inför framtiden.

Grönkompensation

Förslag på grönkompensation i samband med stadsutvecklingsprojekt tas fram i samverkan med exploateringskontoret och trafikkontoret.

Planering för hundrastgårdar

Denna plan utgår delvis från inkomna medborgarförslag och önskemål. Som en grund för planering genomförs även en utredning om möjlig lokalisering.

Planering för utegym

Planen är upprättad på samma sätt som ovanstående och har samma typ av utgångspunkter.